

Kemijoki Oy:n myöntämän määrärahan turvin suoritin yhdessä fil.yo Marja Mustakallion kanssa kesällä 1969 Muinaistieteellisen toimikunnan toimeksiannosta kemijokeen kuuluvan Vanttauskosken voimalaitoksen padotusaltaan vedenpinnan alapuolelle jäävän löytöpaikan tutkimuksia Rovaniemen maalaiskunnan Pekkalan kylässä Säpsänkosken pohjoisrannalla olevalla laakealla niemellä.

S Ä P S Ä N 1.

Pitäjä : Rovaniemen mlk.

Kylä : Kemihaara / Pekkala

Tila : Ahola

Omistaja : Arvo Määttä ; nykyisin Kemijoki Oy:n lunastamaa maata.

Kertomuksen liitteet : Kartat I-XVI

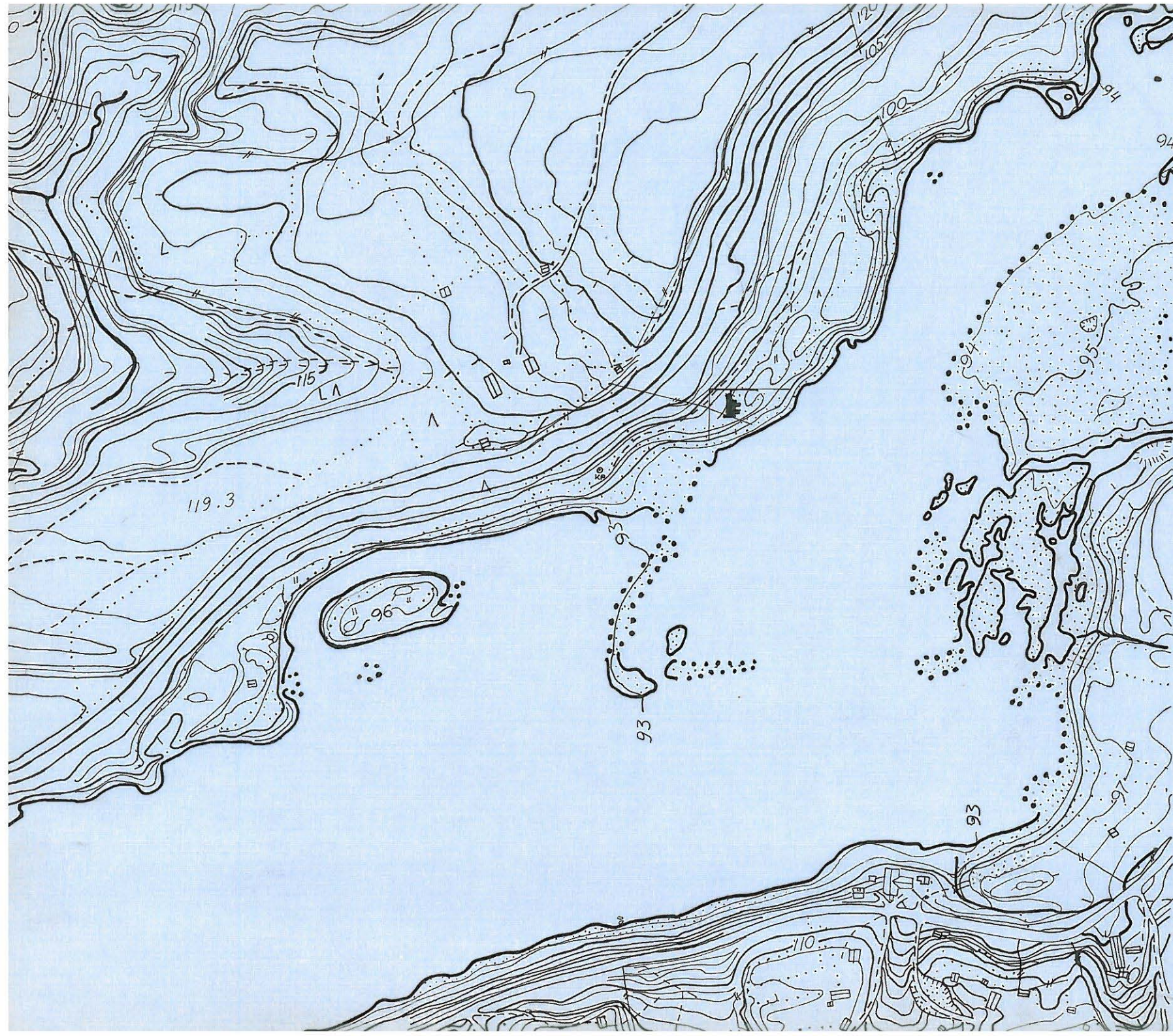
Valokuvat 35370-35399

Löydöt luetteloitu numerolla KM 18003:1-513

Mittauksissa käytettiin kiintopisteenä yleiskarttaan (liite 2) merkityllä kohdalla olevaa männyn kantoa, jonka korkeus merenpinnasta oli Kemijoki Oy:n maanmittareiden laskemana 97,85 ja lukema koneella 197.

ROVANIEMI, SÄPSÄ N 1
1969 / L. TOMANTERÄ
JÄLJ. VALOK. 1:4000

INATKAN VOIMA OY
ROKKE 1135
KEMIJOKI
SÄPSÄ 2

S ä p s ä n l ö y t ö p a i k k a sijaitsee Kemijoen pohjoisrannalla Säpsänkosken kohdalla. Se on 30 m korkean jyrkän törmän alapuolella n. 3 m joen pinnasta kohoavaa rantatasannetta, hietamaata. Kasvillisuuden ja rantakivikon raja kaartaa sisäänpäin niemekkeen kummallakin puolella ja notkelmiin jää hietikkoiset lahdemat. Paikalta on muutamia vuosia aikaisemmin hakattu metsä, mutta pysytyssä on runsaasti n. 30 - 50 cm korkeita kantoja (kuusi, haapa, leppä, koivu), aluskasvillisuutena on puolukkaa, hieman mustikkaa sekä sammaleita ja muutamia ruusuja. Alueella E - J/12-18 on aivan pinnassa kivikkoa (noin nyrkin kokoisia ja pienempiä) eikä kasvillisuutta ollenkaan. Kvartsi-iskoksia on täältä kivikkoalueelta aivan pinnassakin ja ruudussa H 14 hieman päätä pienempi kvartsiittipallo, jossa näkyy lohkomisen merkkejä.

K a i v a u k s e t

Asuinpaikan tarkempaa paikallistamista varten kaivettiin aluksi kaksi koeojaa, toinen 0-36 itä-länsisuunnassa, toinen 18 pohjois-eteläsuunnassa.

Koeojasta 0-36 ei tullut yhtään asuinpaikkaan viittaavaa löytöä. Noin 5-12 cm paksun turpeen alla oli koko ojan pituudella huuhtoutunut vaaleaa hietaa, jonka alla oli tiivis paikoin voimakkaammin, paikoin heikommin punertava hieta. Punaiseksi palanutta maata ja hiiliä näkyi ojan seinämissä siellä täällä laikkuina. Pohjamoreeni tuli koeojan 0-päässä jo 30 cm syvyydellä näkyviin, kun se 36-päässä oli 128 cm syvyydessä.

Koeojan 18 eteläpää ruutujen K-I kohdalla oli erittäin runsaslöytöistä, ja välittömästi pyrittiinkin tasokaivauksella jatkamaan koeojan syventämistä. Koeojan länsiseinämässä tuli näkyviin aivan ruudun F 18 pohjoispäässä suurehkoja kiviä ja niiden välissä hiiltä, nokea

ja palanutta hietaa, ja noki- ja palomaa ulottui E 18 puolellekkin vielä n. 70 cm pitkästi 3-4 cm paksuna kerroksena n. 30 cm maanpinnan alapuolella vaalean karkeamman hiedan ja tumman punertavan hiedan rajalla.

Koeojasta tuli siis löytöjä eteläpäästä lähtien aina ruutuihin F-E asti, muttei enää siitä pohjoiseen. Koeojan seinissä näkyi harvakseen pieniä hiijen ja palaneen maan juomuja.

Koska alue tulee vedennoston yhteydessä tuhotuksi kokonaan, oli tärkeää heti päästä asuinpaikan keskusta tutkimaan. Tasokaivaus aloitettiin koeojan 18 eteläpään molemmin puolin, koska siellä näyttivät löydöt sekä ojassa, että maanpinnalla olevan tiheimmässä ja asuinpaikan keskuksen arveltiin olevan niillä main. Aivan rantakivikon reunaltakin tuli pintalöytöjä. Kaivausta jatkettiin ojan molemmin puolin. Useamman ruudun kokonaisuuksia ei valitettavasti uskallettu pitää samassa tasossa samanaikaisesti, vaan ruudut pyrittiin kaivamaan, piirtämään ja kuvaamaan pohjaan asti mahdollisimman nopeasti, sillä kuuma aurinko kuivasi heti kohta hiedan, ja värierot hävisivät ja pinta pehmeni. Seurauksena on, etteivät samat kaivaustasot läheskään aina osuneet samaan korkeuteen pinnasta nähden.

Lisäksi kaivettiin varsinaisesta kaivausalueesta itään vielä pieni alue (ks. liite), mutta siellä oli vain punertavaa laikullista hietaa, josta löytyi yksi kvartsi-iskos, ja 125 cm syvyydessä tuli pohjamoreeni vastaan. Itäsuunnalla löydöt loppuivatkin linjojen 22-24 tienoilla, lännessä jatkuivat linja 12 toiselle puolelle, jossa Marja Mustakallio kaivoi (ks. kert. KM es. hist. os. top. ark.) Pohjoisessa esinelöydöt loppuivat suurinpiirtein C-linjan kohdalla.

Yllietä s t ä

Koko kaivausalueella oli merkillepantavana seikkana, että itäpuolella oli pohjamoreeni varsin syvässä, n. 100-130 cm, mutta läheni

maanpintaa länttä kohden tullessa niin, että se linjalla 12 oli enää vain 50-60 cm syvällä ja edelleen Marja Mustakallion kaivausalueella lähes maanpinnan tasossa. Maa kohosi loivasti länteen päin. Pohjamoreenin päällä oli koko kaivausalueella isoja kiviä, joiden välissä ja päällä oli hietaa. Hieta olikin ainoa maalaji asuinpaikalla muutamia pieniä hiekkaläiskiä lukuunottamatta. Hiedan väri vaihteli aivan vaaleasta huuhtoutuneesta tumman punaruskeaan. Profiileista näkee, miten eriväriset hiedat olivat useimmiten hyvin jyrkästi erottuvina kerroksina, vuoroin tumma, vuoroin vaaleampi. Länsiosissa kaivausaluetta eikerroksellisuus ollut yhtä selvää, sillä vaaleat kerrokset puuttuivat tai olivat erittäin ohuita. Vaalea hieta oli yleensä aavistuksen verran karkeampaa ja löysempää, kun punertava oli melko tiivistä, ja siinä mahdollisesti oli orgaanisia aineita kuten hiiltä mukana. Merkillepantavana oli, että kvartsi-iskokset olivat maassa useimmiten tumman kerroksen kohdalla.

Kemijoen tulvavedellä lienee osuutta hiedan kerroksellisuuteen, ja itäpuolen paksumpi hietakerros on varmaan vesien ja jäiden kasaamaa niemekkeen yläjuoksun puolelle. Sen vuoksi ei voine pitää asuinpaikan stratigrafiaa ehdottomana, erivahvuiset vesivirrat ovat voineet liikutella esineitä ja veden uurteitten ja pyörteitten jälkiä näkyi hiedassa hyvin selvästi. Kuitenkin tekisi mieli uskoa, että ainakin alueen länsipuolelta löytyneet esineet ja iskokset olisivat suurin piirtein alkuperäisillä paikoillaan, samoin kivirakennelmat.

K i i n t e ä t m u i n a i s j ä ä n n ö k s e t

Kiinteistä muinaisjäännöksistä ensimmäisenä löydettiin I/12-14 rajalta 17 cm syvyydestä vaalea kiilleliuskalaaka. Se oli suorakaiteen muotoinen (60X25 cm, 5 cm paksu) yhdestä kulmasta lohjennut. Se oli parin kolmen mukulakiven päällä hieman kallellaan länteen. Laa'an

ympärillä oli 10-15 cm syvyydellä kiven pinnasta käsin kymmeniä kvartsi-iskoksia. Kiven pinnassa oli useita kuopanteita, ja lieneekin nähdäkseni täysi syy pitää kiveä iskualueena. Hionnan merkkejä siinä ei näkynyt.

Iskualustan länsipuolella, ruudussa I 12 oli havaittavissa länteen avautuvaa puolipyörän kaarta (n. 1,5 m $\emptyset$) lähentelevä kivilatomus 30-40 cm läpimittaisista pyöreistä kivistä. Sen sisäpuolella oli nyrkinkokoisista kivistä kasattu keko (1 m $\emptyset$). Se nousi puhtaalta pohjamoreenilta, kivien väleissä oli soraa ja ruskeaa kulttuurimaata sekä erittäin runsaasti kvartsiesineitä- ja iskoksia. Eräänkin kiven päällä oli kolmisenkymmentä iskosta kämmenen kokoisella alueella. Kivien välistä löytyi myös piikaavin (KM 18003:479), ainoa piiesine tältä asuinpaikalta, ja verkon painoksi arveltu kiviesine aivan pohjalta keon etelälaidalta. (KM 18003:480) Parissa kohtaa kivien välissä oli myös punamultaa pieninä laikkuina. Pohjalta huippuun oli kivikeon korkeus 20-24 cm (306-330 pl).

Edellisestä pohjoiseen, ruutujen D-E/14 alueella oli koillis-lounaissuunnassa n. 2 m pitkä ja keskimäärin 50-70 cm leveä pyöristettykulmainen suorakaiteen muotoinen hiilikehä, jonka ympärillä kiersi 5-10 cm paksuinen palaneen maan juopa. Hiilikehä oli pitkillä sivuilla yhtenäistä puuhiiltä, jossa syyt kulki pituussuunnassa koillinen-lounas. Lyhyillä sivuilla eivät syyt erottuneet yhtä selvästi, mutta luultavasti ne olivat samansuuntaiset pitkien sivujen kanssa. Varsinkin luoteissivun keskivaiheilla oli hiili aika vahvaa ja kaartui n. 5 cm paksuisena loivasti alas keskustaa kohti. Hiilikehä oli täynnä suuria rikkirapautuneita kivenjätkäleitä graniittia ja kiilleliusketta, osa kivistä oli murentunut kokonaan. Kun nämä kivet oli poistettu, jäi reunoilta kivien alle asti yhtenäisen hiili- ja nokimaakerros; kivien alla oli hiili aivan rikki

murentunutta ja mukautunut kivien painosta kuopille, kuitenkin täysin yhtenäisenä. Poikkileikkauksen profiilissa muodostaa hiili lähes yhtenäisen 25-27 cm korkean ja leveimmältä kohdaltaan n. 70 cm levyisen kaaren, kuten kaukalo. Tätä ympäröi pohjalla ohuempi, reunoilla vahvempi palanut sora ja hieta. "Kaukalon"koillispään ulkopuolella oli isohko katinkullan kappale, ja lounaispään ulkopuolella punamultalaikku.

Pari metriä luoteeseen edellisestä myös koillis- lounaissaunassa on kahden metrin matkalla 30 cm levyinen rivi samankokoisia (10-15 cm $\emptyset$) pyöreähköjä kiviä, rivi taipuu lounaispäässä kohtisuoraan kaakkoon. Kiveys ei ollut moreenipohjalla suoraan, vaan sen alla oli vielä muutamia senttimetrejä punertavaa hietaa.

Aivan kaivausalueen pohjoisreunalla ruudussa C/12-14 isojen kivien pohjatasossa oli punamulta- ja hiililaikkuja. Kivet, joitten alla ja väleissä ne olivat, eivät vaikuttaneet kovinkaan asetelluilta eivätkä muodostaneet mitään kokonaisuutta.

Ruutujen G-F/22 itäseinän profiilissa oli kaksi kohtaa, jossa hiedan tavanomaisen kerroksellisuuden katkaisivat kuoppamaiset syvänteet, jotka olivat täynnä tasaista tummaa hietaa ilman kerroksia. Tumma hieta-alue ei ulottunut kuitenkaan nykyiseen maanpintaan asti, vaan molempien "kuoppien" reuna oli n. 35 cm sen alapuolella niin, että koko aluetta peittää¹ vielä 15-20 cm paksu karkeahko hietakerros ja turve. Maanpinnalla ei ollut mitään merkkiä syvänteestä näissä kohtaa.

E s i n e i s t ö

Keramiikkaa Säpsä N1:n asuinpaikalta löytyi vain muutamia paloja ja nekin keskittyneinä pariin ruutuun. Ruudun J/20 II kerroksesta löytyi pieniä^{paloja/}sekoittamattomasta punakeltaiseksi poltetusta savesta. Astian pintaa ei ole säilynyt (KM 18003:222). Saman ruudun II ja III kerroksissa oli asbestisekotteisen astian paloja. Reuna on suora ja aivan suusta lähtien on n. 1 mm läpimittaisia ja -syvyisiä kuoppia rivissä (ks. kuva) ja lisäksi on 4 mm Ø kuoppia, mutta mitään koristekuosia ei palojen pienuuden vuoksi voi hahmottaa. Astian kupuosa on ollut koristelematon. On hyvin luultavaa, että kaikki tai ainakin suurin osa ruutujen J/18-20 asbestisekoitteisen keramiikan paloista on samasta astiasta, myös KM 18003:499 joka tuli VIII kaivauskerroksesta. Astian pohjan muodosta ei ole tietoa. Liuske-esineistä ainoa ehjä oli ruudun I 12 ensimmäisestä kerroksesta löytynyt tasataltta (18003:77), 68 cm pitkä, terän leveys 39 mm ja korkeimmalta kohdaltaan 21 mm paksu. Se on vaaleanvihreää sädekiviliuskettä, terältään hyvin hiottu, alapuoleltaan kulunutta lohkopintaa. Poikkileikkaus on trapetsimainen, tyyppi ns. eteläkarjalainen tasataltta.

Liuske-esineitten katkelmista ja lohkoksista olisi mainittava mahdollisesti veitsen tai tikarin kärkikappale (18003:181) ruudusta H 12. Se on vihertävää sädekiviliuskettä n.31x22x5mm kokoinen. Muut liuskeiskokset, -lastut ja esineitten katkelmat ovat ovat pieniä (kaikkiaan n.15 kpl.) ja löytyneet ruuduista E-I/12-14.

Valkea kvartsi on yleisin raaka-aine esineistössä. Alueella oli tavallaan kaksi löytökeskittymää: toinen länsiladalla H-J/12-14 ja toinen koeojan 18 eteläpäässä lähellä törmää. (ruudut J/18-20 ja K/16-18, joista ainoat keramiikan palatkin ovat. Kvartsikaapimia on koko kaivausalueelta 171 kpl sekä suora että kaarevateräisiä

yleensä melko pienikokoisia. Erilaisia kvartsiesineitä on 115 kpl joista yhden ryhmän muodostavat tuuran kärkeä muistuttavaksi lohkotut esineet, kuten 18003: . Iskoksia on lähes koko alueelta pinnasta aivan pohjaan asti (siis asuinpaikka-alueella). 3372 kpl. Ainoa piiesine_ paikalta on pyöreäteräinen kaavin (18003:479) I 12-ruudun VII kerroksesta kasasta, josta ylempänä oli puhe. Edellisen lähetyviltä on myös verkon painona pidetty kivi (18003:480) Palanutta luuta oli vain pari sirua ja nekin läheltä pintaa.

A j o i t u k s e s t a

Koska Säpsä N 1:n kvartsiesineistöä ei ole lähemmin tutkittu, ei asuinpaikan ajoittaminen ole mahdollista, ja ohessa voikin esittää vain joitakin kaivauksien yhteydessä tehtyjä huomioita. Nähtävästi edustavat verkonpaino, piikaavin ja ehkä näitten päällä oleva kivikasa reunakehineen paikan vanhimpia asutuksen merkkejä, näihin kuuluu tietysti myös osa kvartseista. Samaan yhteyteen voisi liittää iskualustan, jonka ympärillä oli runsaasti kvartseja. Näin voisi ajallisesti viedä asutuksen takarajaa aina tyypilliseen kampakeramiikkaan asti, jolloin Christian Carpelanin mukaan (Kemin Lapin esihistoria s.74, Entinen Kemijoki) pii tuli kvartsin ohelle käyttöön pienesineistössä. Heikkona kohtana on, että paikalta on vain yksi piikaavin eikä tyypillistä kampakeramiikkaa ollenkaan.

Erikoisen kysymyksen muodostaa poltettu "kivilastissa oleva kaukalo". Lähellä Säpsää on Aimo Kehusmaa kaivanut Juotaskosken rannalla lähes samanlaisen muinaisjäännöksen joka on ajoittamaton. (Se eiltoisin ollut yhtenäistä hiiltä niin selvästi kuin Säpsän tapaus.) Luusuan Neitilä 4:ssä on aivan Säpsän "kaukalon" kaltainen kiveys. Molemmat edelliset tapaukset ovat asuinpaikan välittömässä läheisyydessä, mutta hieman ylempänä kulttuurialueesta. "Kaukalon" tarkoitusta voi vain arvailla. Ruuheksi se on aika pieni, mutta ei mahdoton ajatella, keittokaukaloksi taas kovin iso. Sen sisällä olevat kivet ovat liika suuria keittokiviksi eikä varsinaisia keittokivikasoja ollut asuinpaikalla. Jos kyseessä on ruuhi, kysyä voi vain, miksi se olisi täytetty kivilä ja poltettu. Kokonsa puolesta kysymys voisi olla myös haudasta, (lähinnä lappalaisten), mutta T.I.Itkonen ei mainitse lappalaisilla käytetyn polttohautausta eikä suuria kiviä katteena; löytöjen

puuttuessa sen ikäkin jää epämääräiseksi.

"Kaukalon" luoteispuolella oleva kivirivi on mielestäni tätä nuorempi, ehkä laavun takaseinän kiveys, joittenkin myöhempien erämiesten tekemä ja tällöin on "kaukalon" kohdalla voinut olla nuotio tai rakovalkea. Kivien väleissä tosin ei ollut hiiliä, mutta ne ovat voineet painua pohjalle aikojen kuluessa.

Keramiikka oli ärrällään edellisistä kiinteistä muinaisjäänteistä, ja kun se vielä on peräisin vain yhdestä tai parista astiasta ja paloja on kovin eri syvyyksiltä, on vaikeaa arvailla-kaan sen yhteyttä muuhun asutukseen. Christian Carpelan on arvel- lut keramiikan olevan aika nuorta. Yllättävä oli eteläkarjalai- nen tasataltta aivan pintakerroksessa kohdalla, josta on paljon löy- töjä pohjaan asti.

Prof. Yrjö Vasari on todennut ottamistaan maanäytteitten siitepölyistä, että paikalla on ollut paloja ja jossain vaiheessa 'raivausta', jatkotutkimukset ovat vielä kesken.

Säpsän löytöpaikka on luultavasti ollut kalastusasuinpaik- ka jonne on pitkien aikojen kuluessa tultu kesäisin. Tulvat ovat niemen yli huuhtoessaan sekoittaneet ja kerrostaneet asumisen jään- teet. Laajalle levinneet hiilet lienevät juuri metsäpaloista peräis- sin.

Tutkimukset Säpsä N 1:llä suoritettiin 13.7.-15.8. 1969

Helsingissä 26.9.1970

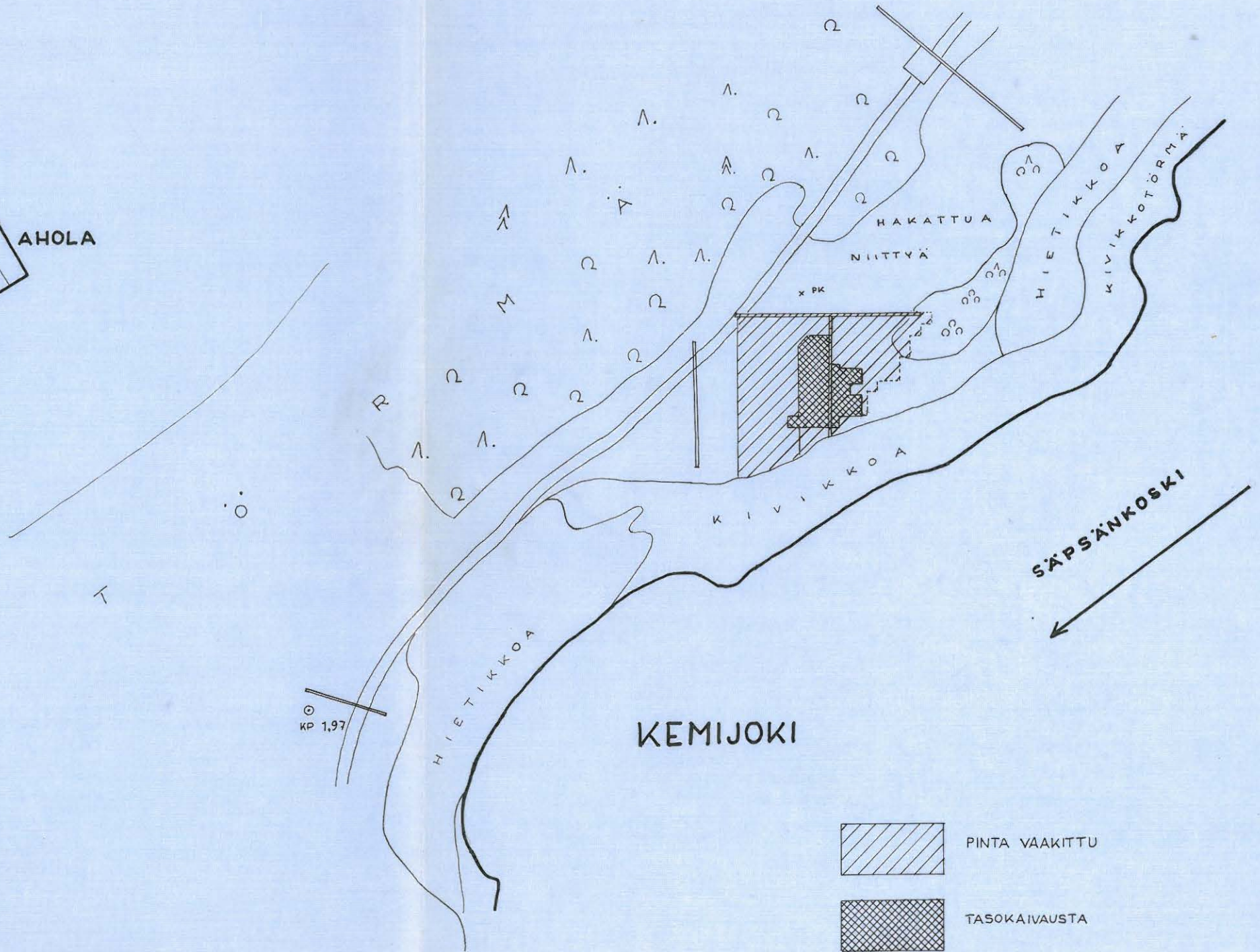
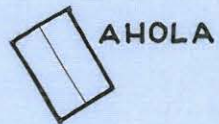
Leena Tomanterä
Leena Tomanterä

ROVANIEMI SÄPSÄ N1

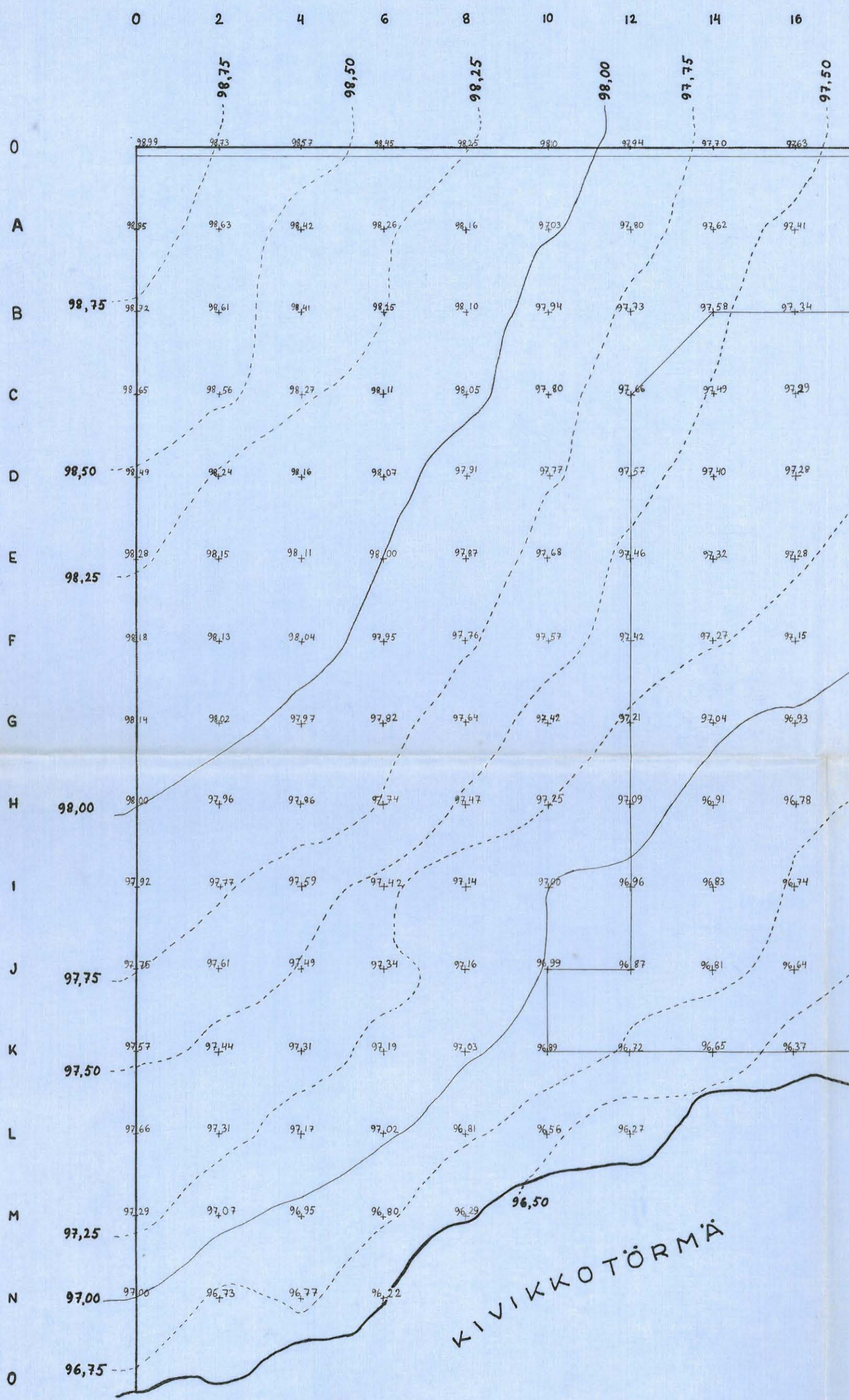
1969/ LEENA TOMANTERÄ

1:1000 KARTTALUONNOS KAIVAUSALUEETA

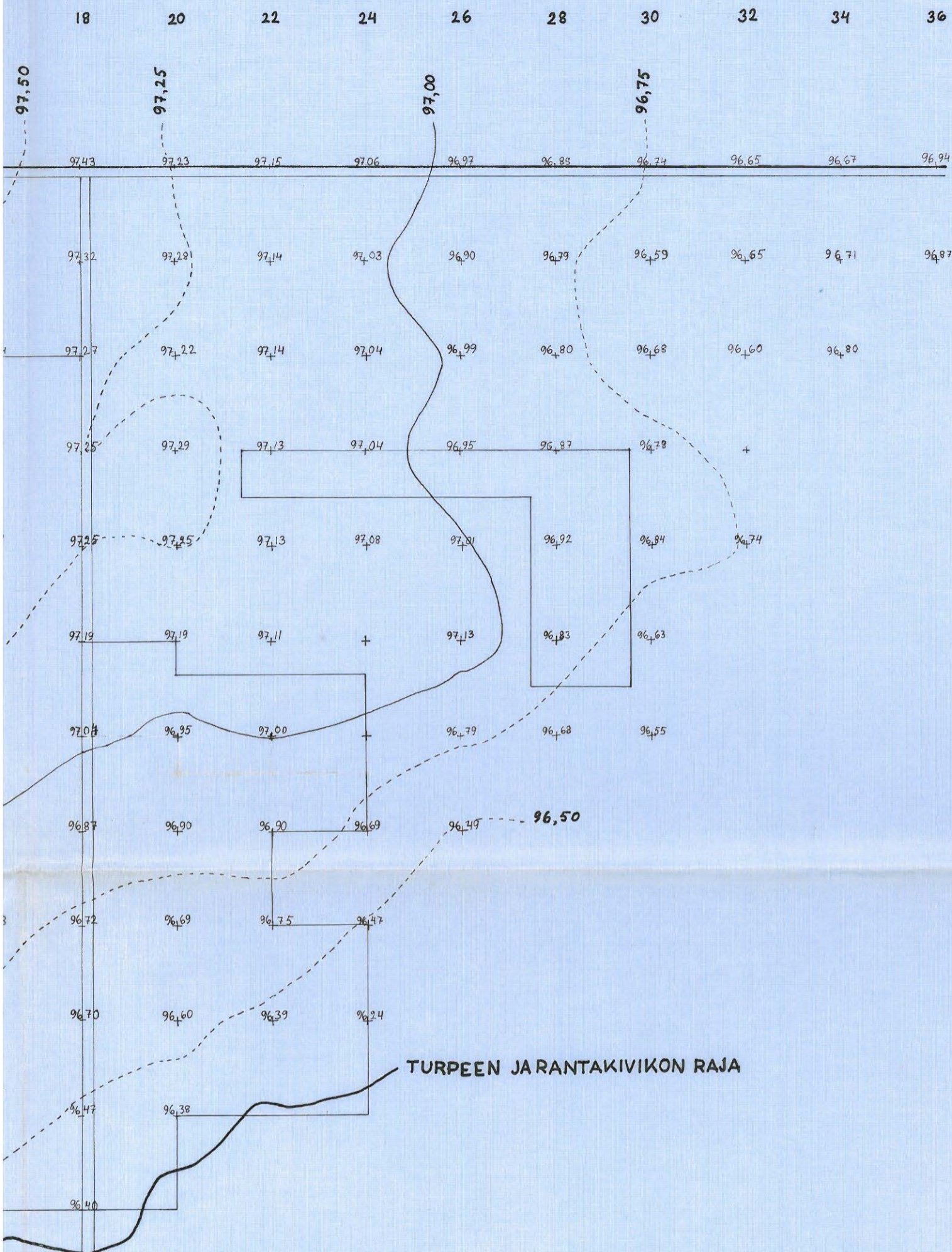
- PINTA VAAKITTU
- TASOKAIVAUSTA
- KOEOJA

KIVIKKOTÖRMÄ

TURPEEN JARANTAKIVIKON RAJA

ROVANIEMI , SÄPSÄ N1

1969/LEENA TOMANTERÄ

PINTAVAAKITUS

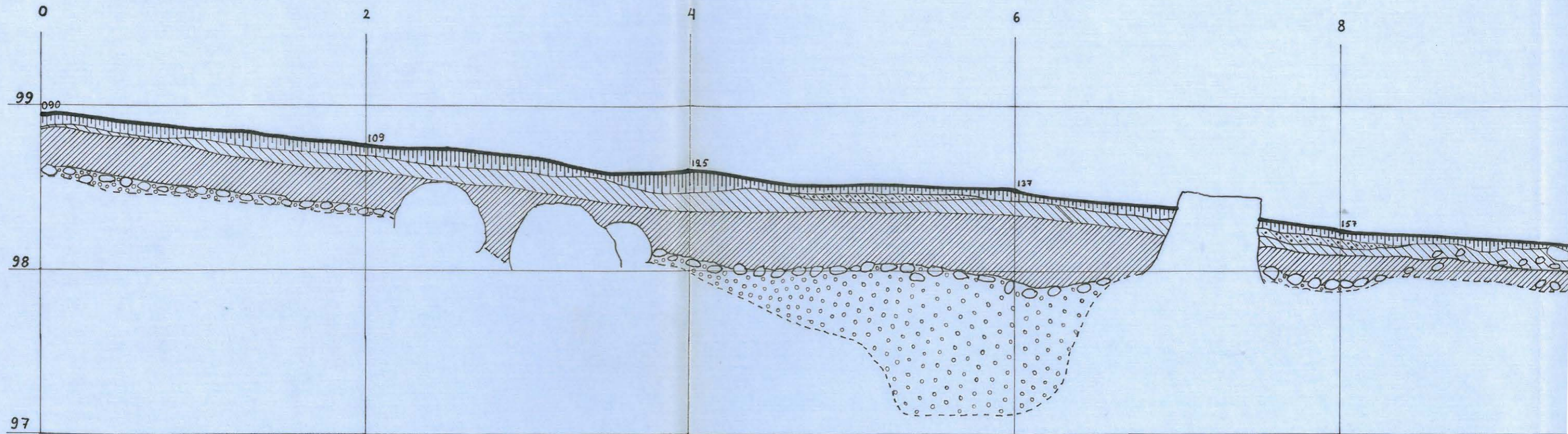
1:100

ROVANIEMI SÄPSÄ N1

1969 / LEENA TOMANTERÄ

KP. 1.97 ; 97,85 M. MERENP. Y.P.

KARTANPIIRT. MIRJABELINA TOMANTERÄ

PROF O-36 KOEJOJAN POHJOISSEINÄSTÄ

10

12

14

16

18

172

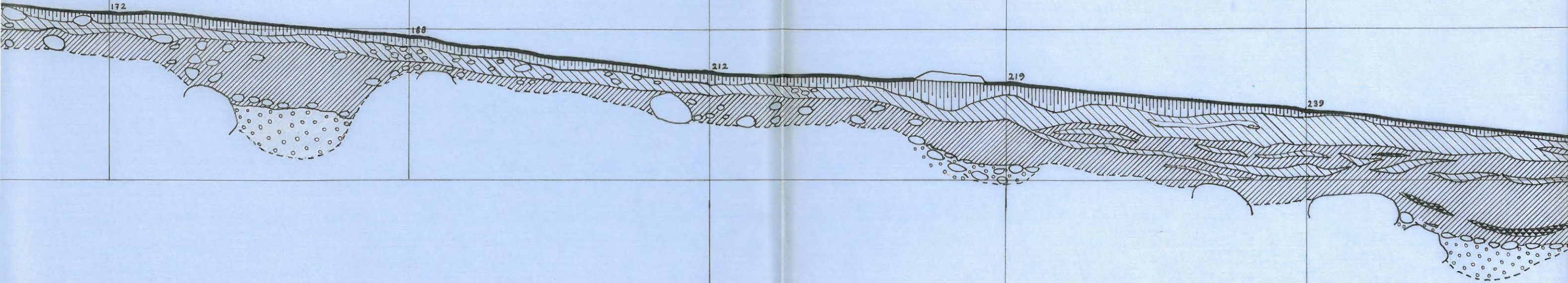
168

212

219

239

96

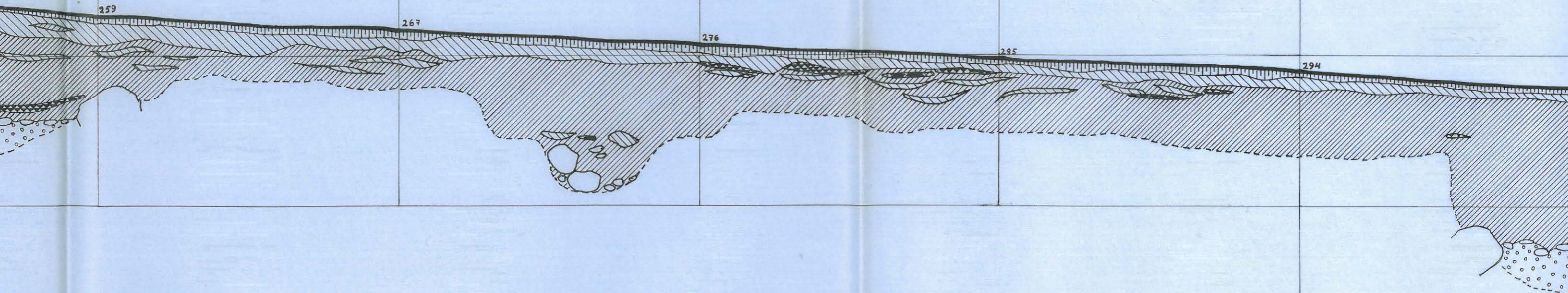
20

22

24

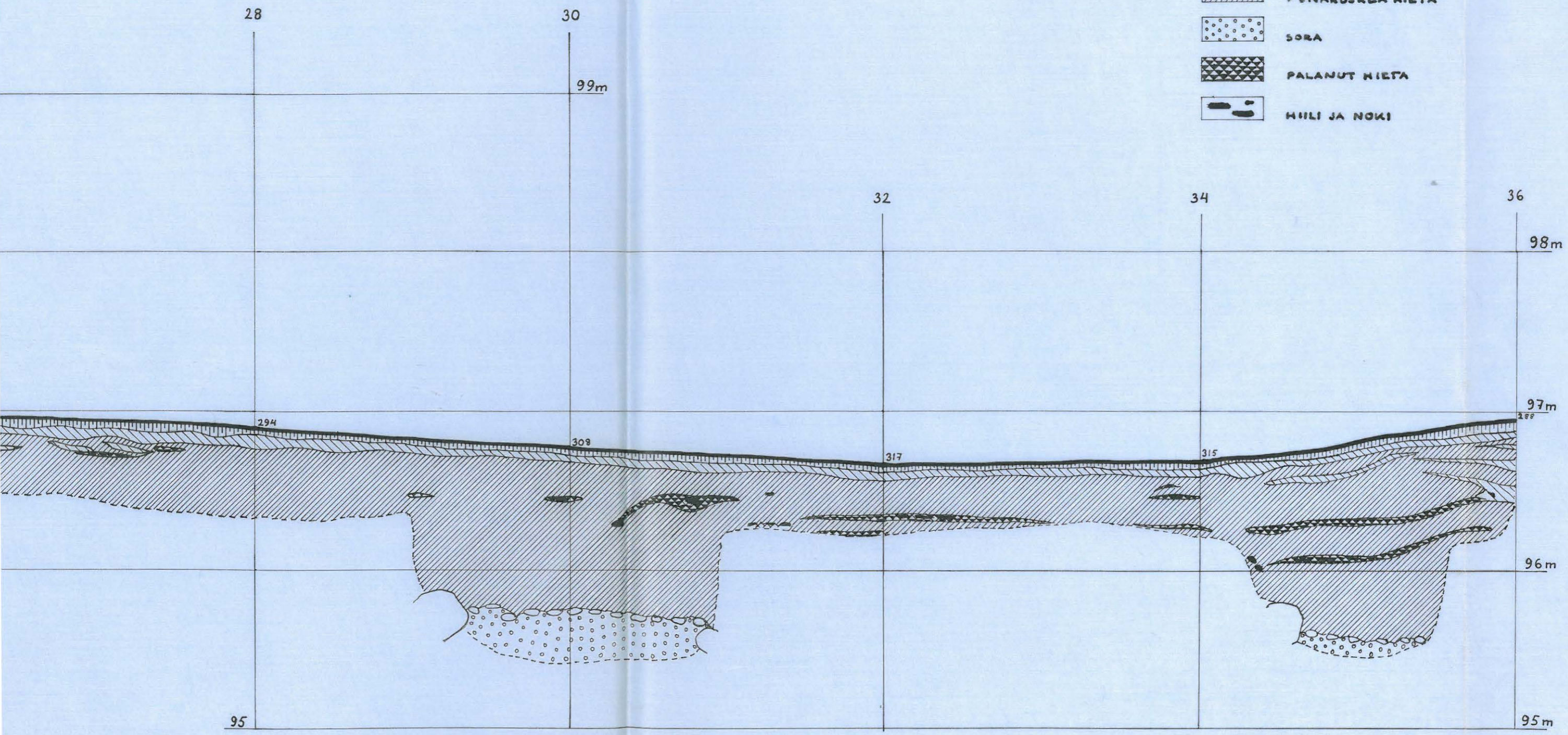
26

28

- TURVE JA KUHUS
- VAALEA, HUUNTOUTUNUT HIETA
- — — — — — HIEKKA
- PUNARUSKEA HIETA
- SORA
- PALANUT HIETA
- HIILI JA NOKI

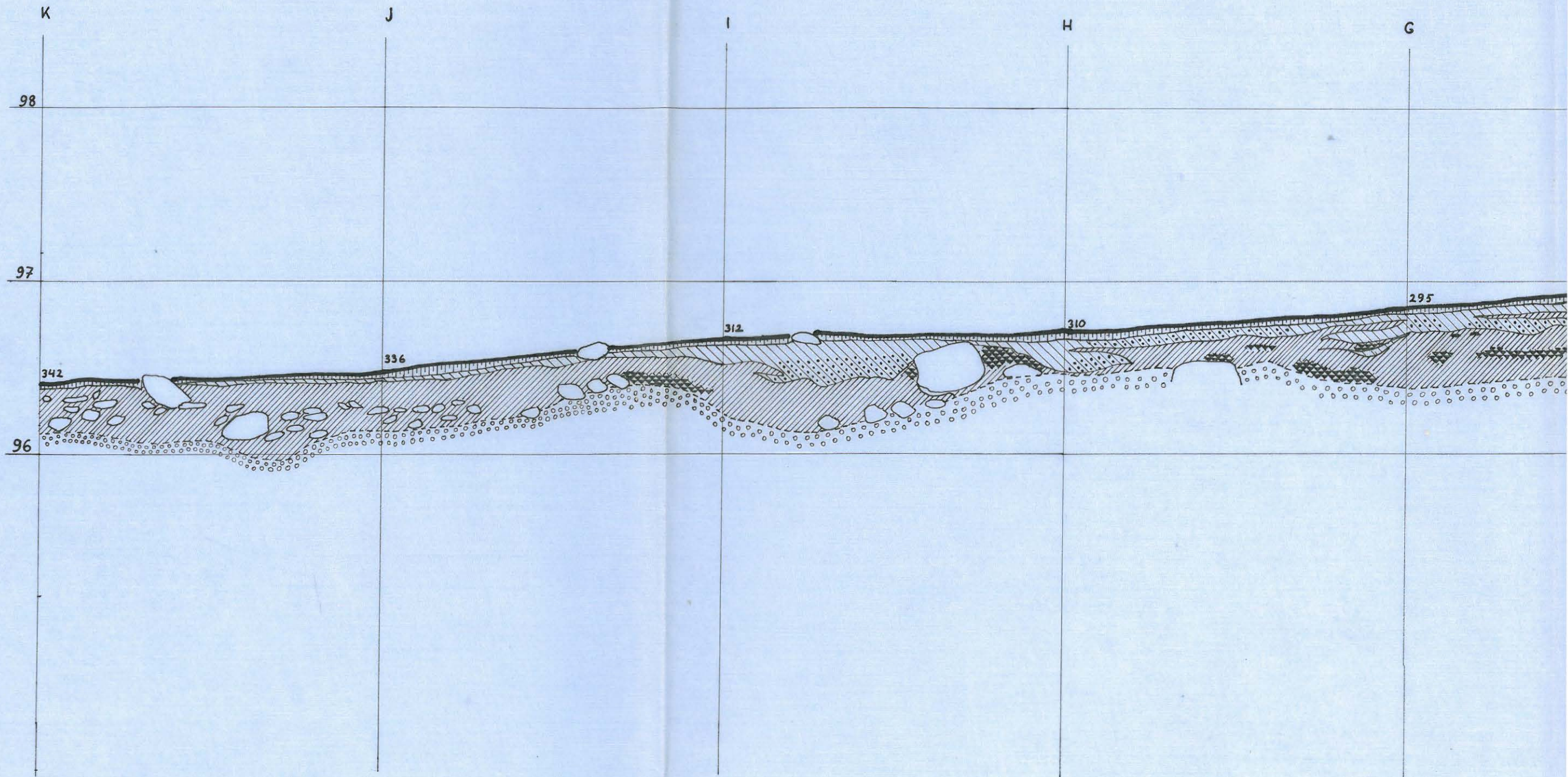
ROVANIEMI SÄPSÄ N1

1969/LEENA TOMANERÄ

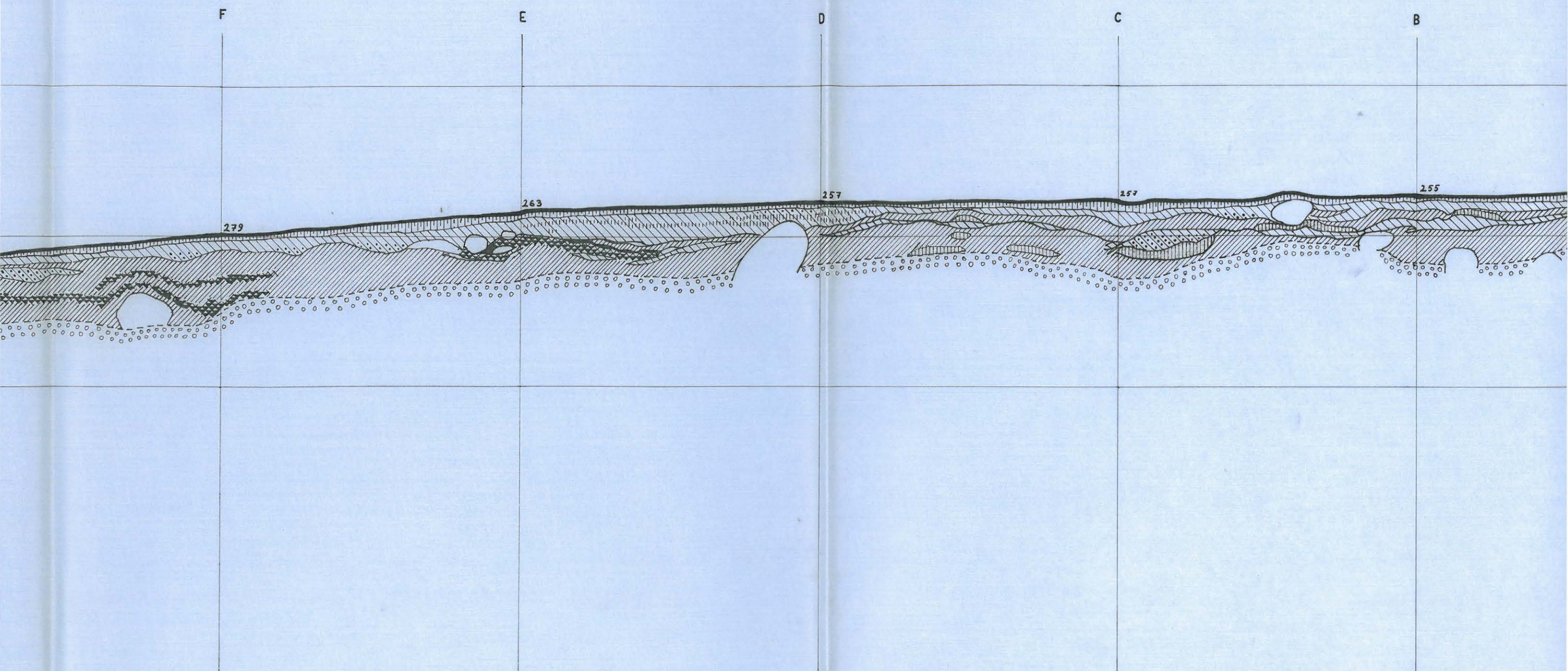
KP. 197 ; 97,85 M. MERENP. Y.P.

KARTANPIISET. MIRJALEINA TOMANERÄ

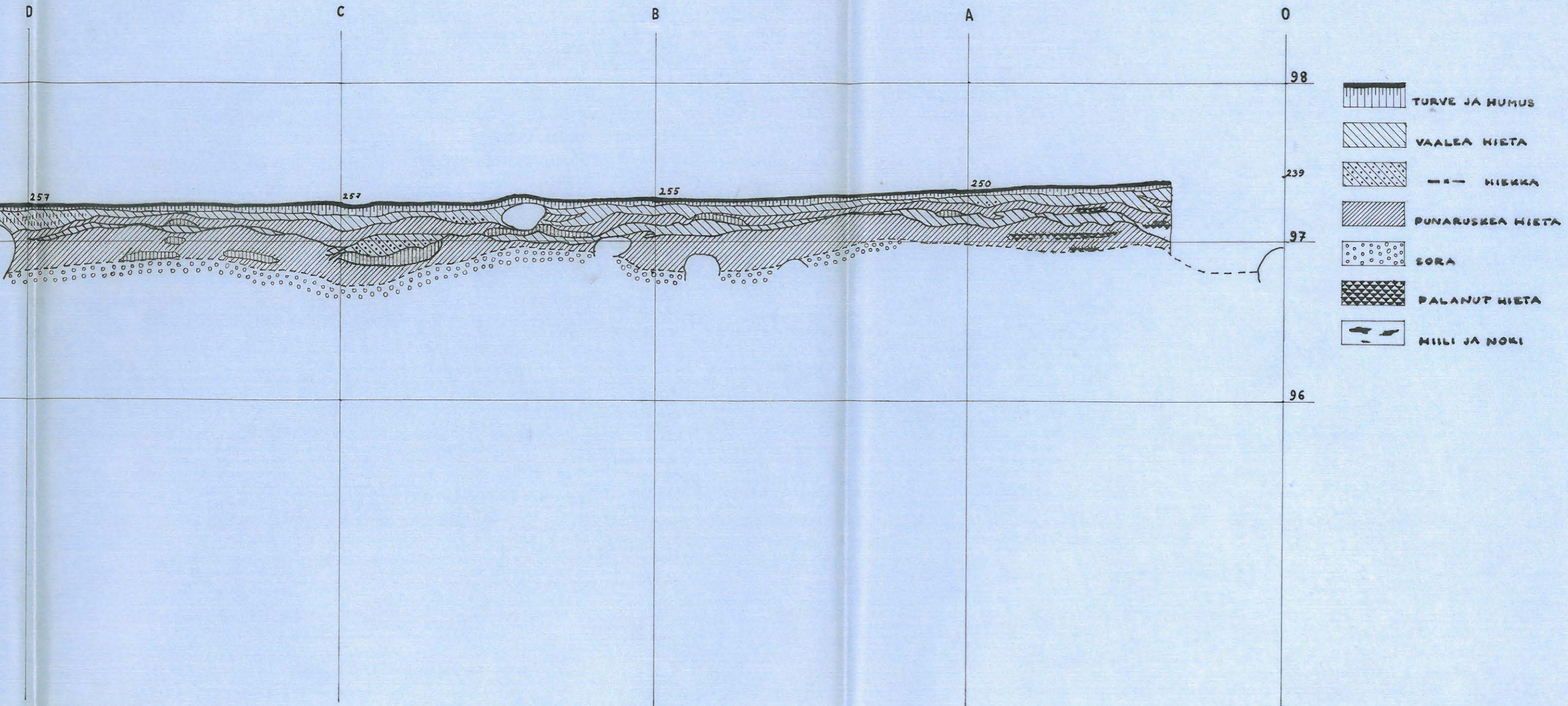
PROF. 18 KOOJAN ITÄSEINÄSTÄ

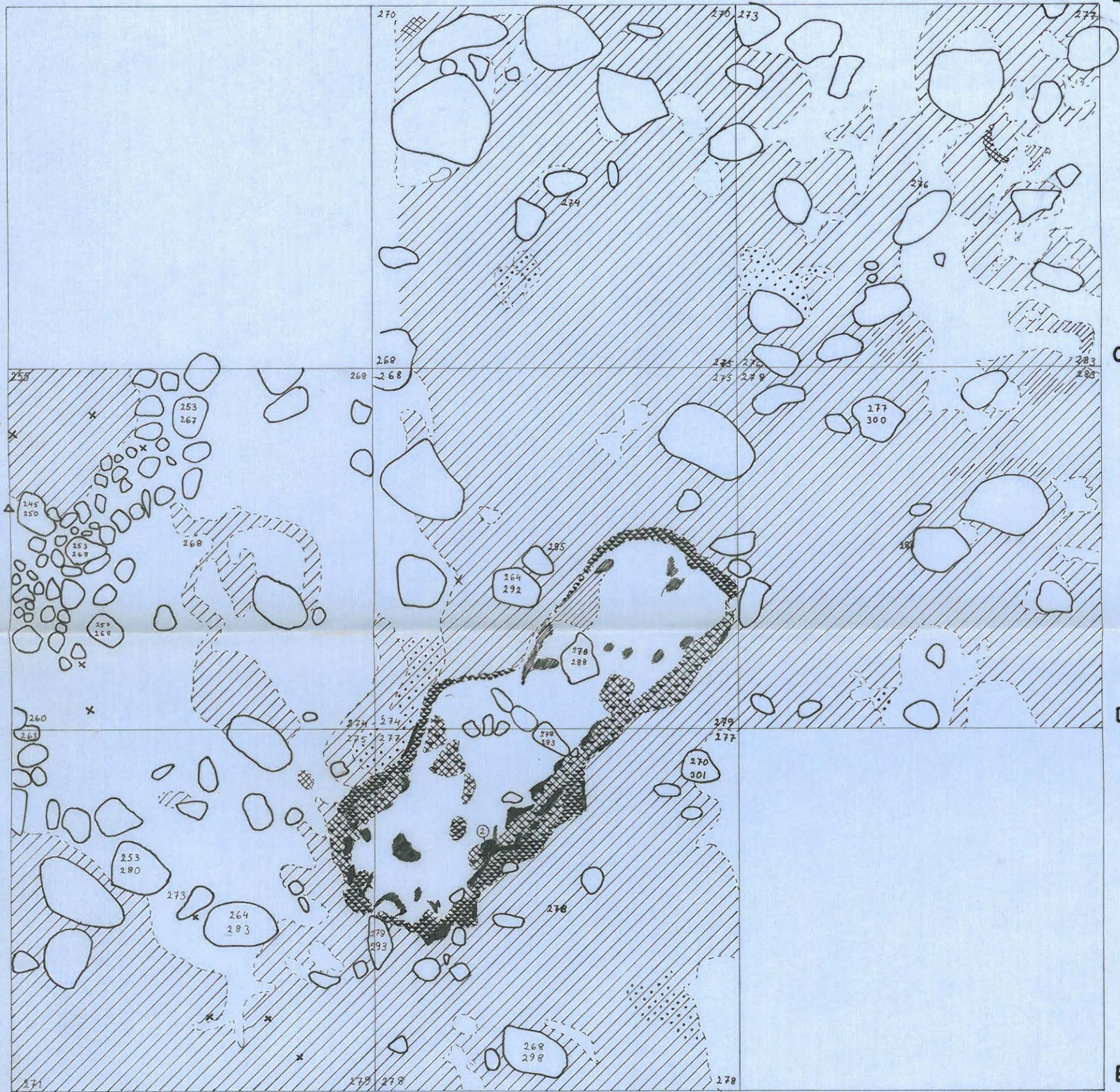

1969/ LEENA TOMANTERÄ

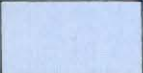

KP. 197 ; 97,85 M. MERENP. Y.P.

KARTANPIIRT. MIRJAEELINA TOMANTERÄ

TASO VI

12   1m   14   16   18

	VAALEA HIETA		PUNERTAVA PALANUT HIETA
	PUNERTAVA HIETA/HIEKKA		VOIMAKK. PUNAISEN PALANUT HIETA
	VOIMAKK. PUNARUSKEA HIETA		HIILI JANOKI

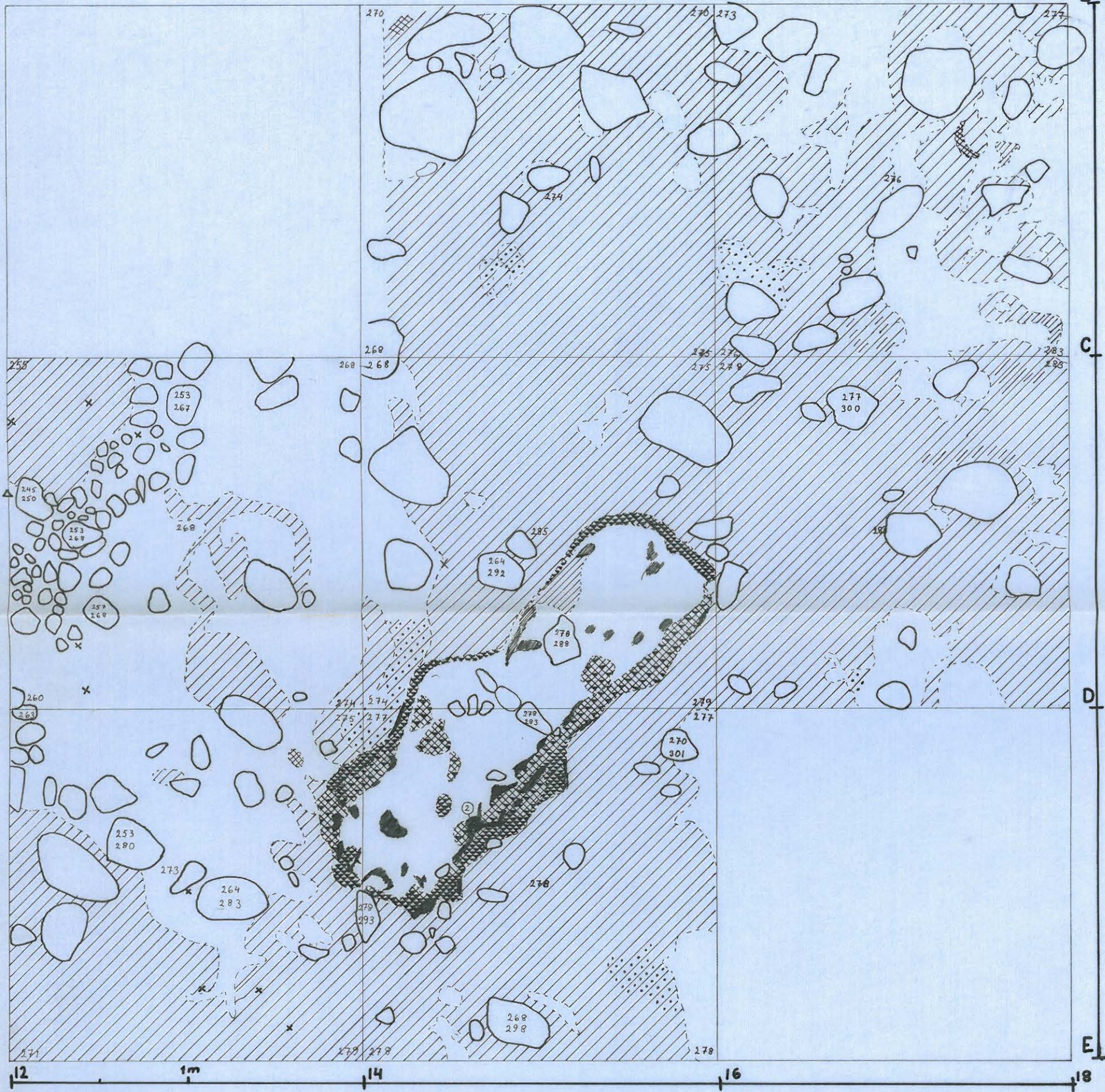

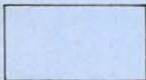

1969/ LEENA TOMANTERA

KP. 197 ; 97,85 M. MERENP. Y.P.

TASO VI

KARTANPIIRT. MIRJAEELINA TOMANTERA

- VAALEA HIETA
- PUNERTAVA HIETA/HIEKKA
- VOIMAKK. PUNARUSKEA HIETA
- PUNERTAVA PALANUT HIETA
- VOIMAKK. PUNAISEN PALANUT HIETA
- HIILI JANOKI
- K KVARTSIESINE TAI -ISKOS

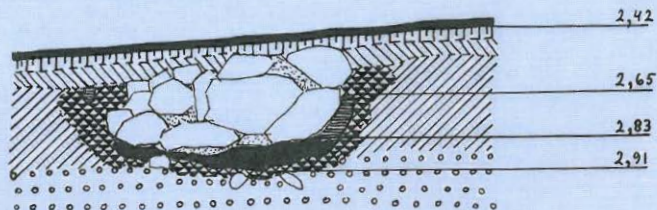

ROVANIEMI, SÄPSÄ N1

1969/LEENA TOMANTERA

KP. 1,97

1:25

HIILTYNEEN "KAUKALON"
PROFIILIN a - b REKÖSTRUKTIO

TURVE JA HUMUS

ERITT. VAALEA HUUHNT. HIETA

VOIMAKK. PUNARUSKEA HIETA

VOIMAKK. PUN. PALOMAA

HIILIKSI RAPAUTUNUTTA KIVEÄ

SORA

HIILI

AIK. POISTETTU HIILI

ROVANIEMI SÄPSÄ 1969

KAIVAUSPAIKKA LOUNAASTA, KESKELTÄ
SÄPSÄNKOSKEA KUVATTUNA

25370

dia 688

ROVANIEMI SÄPSÄ 1969

▽ ASUINPAIKKA ENNEN KAIVAUKSEN ALOITTAMISTA, LÄNSILOUNAASTA

▷ ASUINPAIKKA KOILLISESTA

△ ASUINPAIKKA LUOTEKETA TIHEIN LÖYTÖALUE SIJAITSI PROPSI -
PINON ALLA JA SIITÄ POHJOISEEN

35373

35374

35375

ROVANIEMI SÄPSÄ 1969

KAIVUSALUE LOUNAASTA

35376

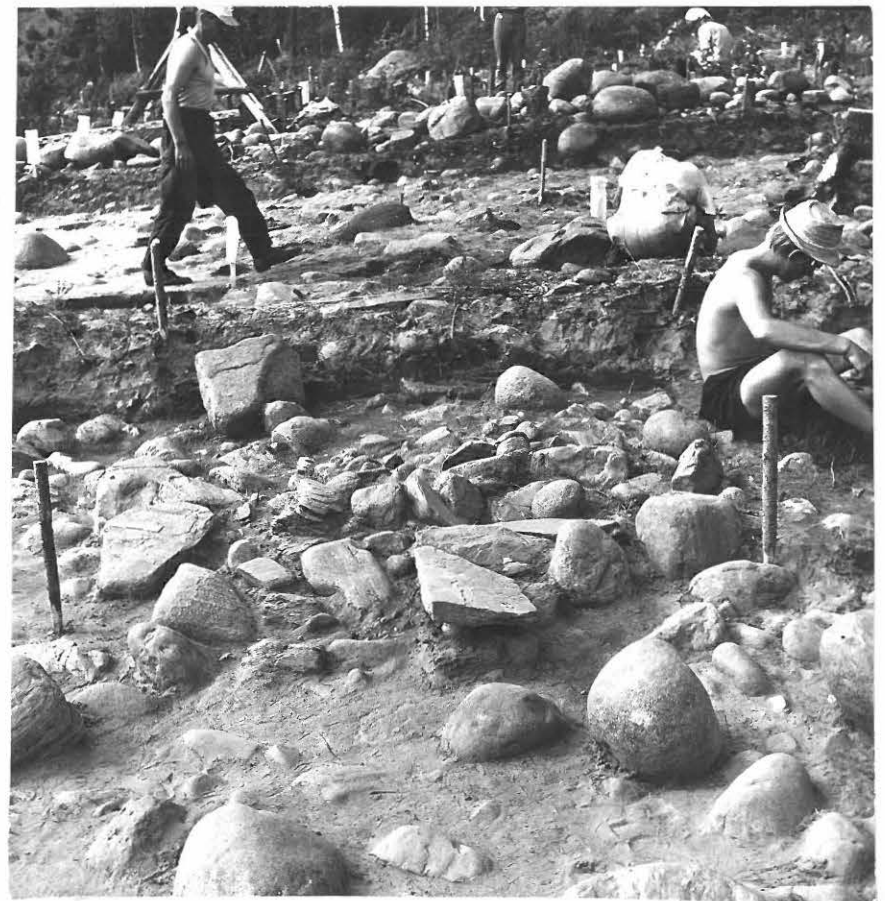

35377

35378

35379

ROVANIEMI SÄPSÄ N1 1969

- ▽ ISKUALUSTA ALKAA PALJASTUA RUUTUJEN 3/12-14 RAJALTA. KUVA ETELÄSTÄ
- △ ISKUALUSTA JASEN LÄNSIPUOLELLA KEHÄKIVEYSTÄ. KUVA IDÄSTÄ
- 4 ISKUALUSTA JA KIVIKEHÄÄ SEN JÄLKEEN, KUN KEHÄN SISÄLLÄ OLLUTTA KIVEYSTÄ ON POISTETTU. KUVA KOILLISESTA

35380

ROVANIEMI SÄPSÄ N1 1969

KIVIKKOA RUUDUISSA G-I/12-14. KUVA KAAKOSTA

35381

SAMAA KIVIKKOA KOILLISESTA

35382

ROVANIEMI SÄPSÄ N1 1969

KIVIKKOA RUUDUSSA 112 HUOM. KVARTSI-ISKOSTEN MÄÄRÄ
KUVA LÄNNESTÄ

35383

SAMA ETELÄSTÄ

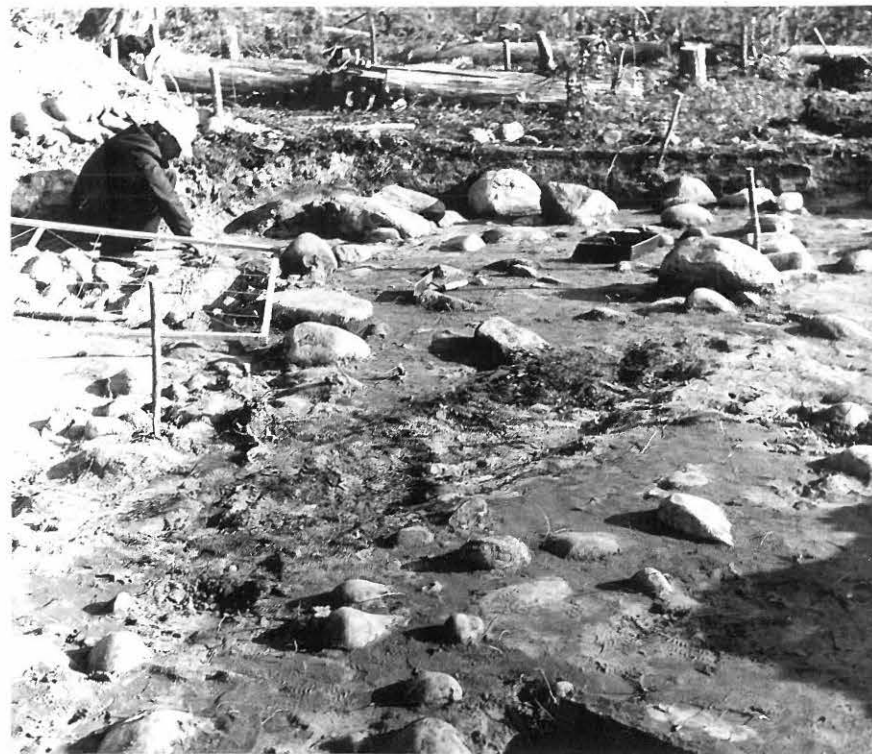
ROVANIEMI SÄPSÄ N1 1969

PITKÄNOMAISEN KIVEYKSEN, "KAUKALON" KAIVAUSTA

▽ KUVA IDÄSTÄ. KIVEYS ULOTTUI AIVAN TURPEENALAPIN -
TAAN ASTI.

▷ SUURIMMAT KIVET ON POISTETTU. KESKUS TÄYNNÄ MURENTU -
NUTTA KIVEÄ. KUVA ETELÄSTÄ

△ SAMAN KOILLISESTA

35385

35384

35386

35387

ROVANIEMI SÄPSÄ N1 1969

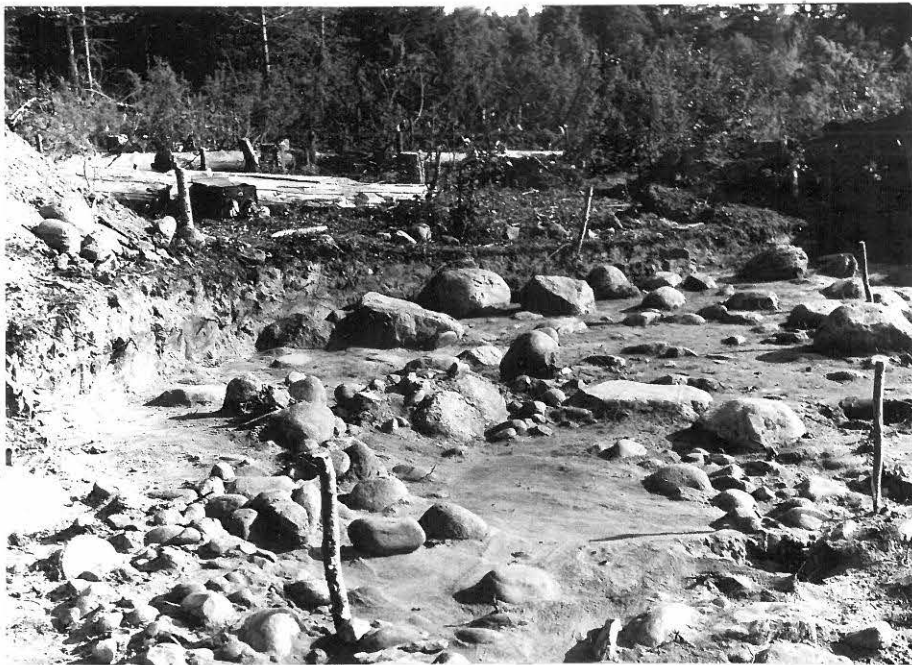
YHTENÄINEN HILI-JANOKIMAAPOHJA. KUVA IDÄSTÄ

35388

SAMA POHJOIS KOILLISESTA

35389

ROVANIEMI SÄPSÄ N1 1969

"KAUKALON" LUOTEISPUOLELLA OLEVAA KIVEYSTÄ

KUVA ETELÄSTÄ

35390

SAMA KAAKOSTA

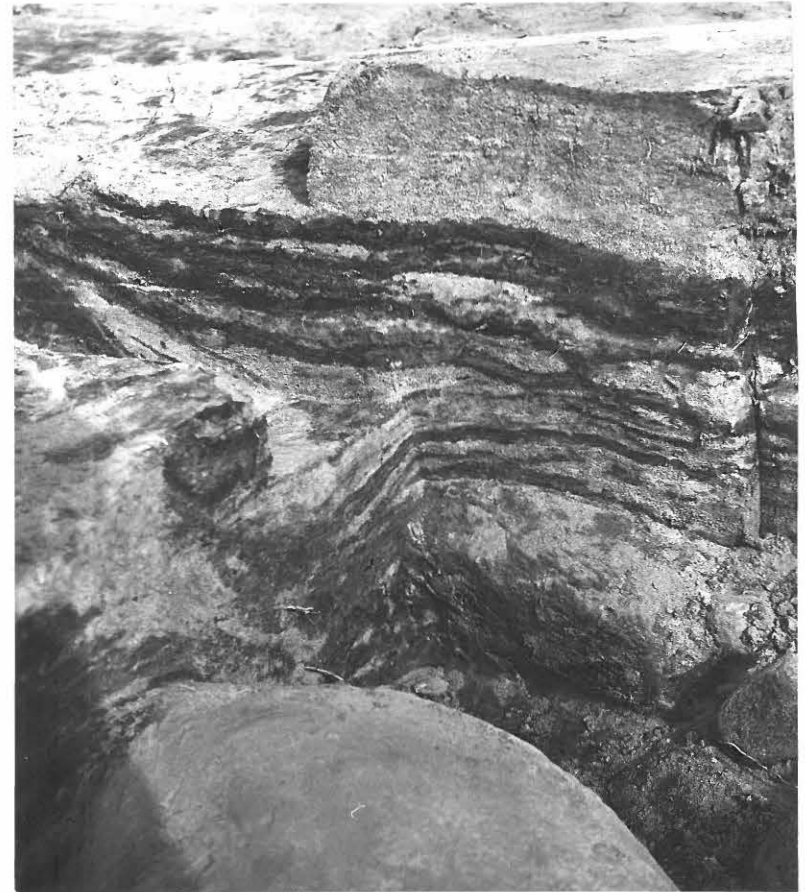

35391

ROVANIEMI SÄPSÄ N1 1969

RUUDUT G/18-20 LÄNNESTÄ. HUOM. HIEDAN KERROKSELLISUUS

35392

KERROSTUNUTTA HIETÄÄ G18:SSÄ KUVAN OIKEASSA
REUNASSA KOHTA, JOSTA PROF. VABARIN MAANÄYTE OTETTU

35371
dia 689

35372
dia 690

35393

ROVANIEMI SÄPSÄ N1 1969

- △ KAIVAUSSALUEEN ITÄSEINÄN "KUOPAT"
- ▽ POHJOISEMMAN KUOPAN SELVÄÄ RAJAA
KAIVETTAESSA
- ◁ VASEMMALLA KOCOJA 18. KUVA ETELÄSTÄ

35394

ROVANIEMI SÄPSÄ N1 1969

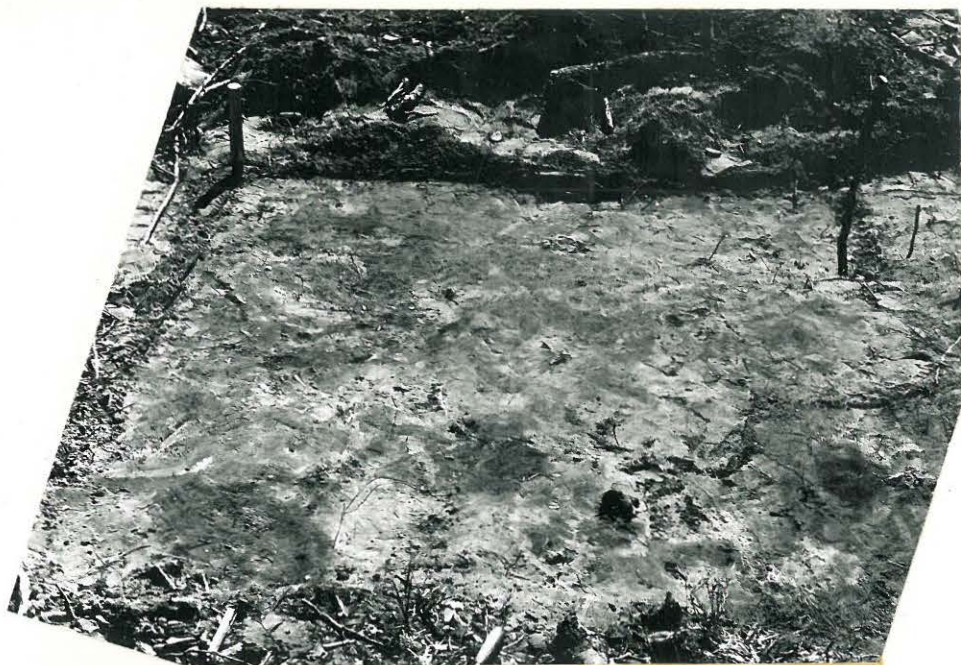
RUUTUJEN C-F/22 ITÄSEINÄN PROFILIA

35395

KERROKSELLISUUTTA F/20-22 RUUTUJEN POHJOISSEI-
NÄSSÄ

35396

35398

35397

35399